

Eurajoki–Lapinjoki-vesistöalueeryhmä
kokous 1/2013

Aika: Torstai 7.3.2013 klo 9:30–12:15

Paikka: Euran kunnanviraston valtuustosalin
Sorkkistentie 10, 27511 Eura

Läsnä: Jussi Aaltonen, Teemu Ansio, Rauli Antola, Hannu Aro, Anna Halinen, Heikki Elomaa, Jami Jokinen, Anna Järvinen, Teija Kirkkala, Maria Kämäri, Matti Lahtinen, Oiva Mikola, Pekka Paavilainen, Terhi Rajala, Johanna Rinne, Kati Saarni, Samuli Seppälä, Pasi Tuominen, Anu Valtonen, Seppo Varjonen, Anne-Mari Ventelä, Juhani Vihervuori

Asialista

09:00 Saapuminen ja tulokahvit

09:30 1. Avaus ja tervehdyssanat

Puheenjohtaja Anne-Mari Ventelä avasi kokouksen. Kokoukseen osallistui 22 henkilöä.

Euran kunnanjohtaja Matti Lahtinen toi terveiset Euran kunnalta. Euran kunnan pitkäkestoinen strateginen tahto on ollut, että ympäristöasiat hoidetaan kunnolla ja kunnialla. Kun JVP-Eura perustettiin, ajatuksena oli, että parasta tulosta saadaan, kun suurimmat käyttäjryhmit saadaan yhteistoimintaan jätevesiasioissa. Nyt kun ongelmia on ollut, on ryhdytty päättäväisesti toimiin. Niihin toimiin, joita tarvitaan teknisen suunnittelun osalta, löytyy taloudellisia resursseja. Myös kunnan teknisen verkon perusparannustyöhön on ohjattu rahaa.

Seppo Varjonen kysyi, miten kunta suhtautuu JVP-Euran tekemään valitukseen JVP-Euran uudesta ympäristöluvasta. Lahtisen mukaan on hyvä, että lupapäätös on analysoitu eettisesti ja teknisesti JVP-Euran osalta, mutta tämä ei toki saa viivästyttää prosessia. On yhteinen onni, jos löydetään vielä parempia menetelmiä hoitaa puhdistus.

2. JVP-Euran ajankohtaisia asioita

Toimitusjohtaja Anna Halinen JVP-Eura Oy:stä ja vanhempi insinööri Heikki Elomaa Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta kertoivat ajankohtaiset kuulumiset jätevedenpuhdistamolta. Esityksen aineistot: **Liite 1**

JVP sai tammikuussa uuden ympäristöluvan. Myös marraskuussa aloitettu yleissuunnittelu on valmistumassa. Toteutussuunnittelu uudesta esiselkeyttimestä, tiivistämöstä ja ilmastusaltaasta pystyttiin aloittamaan hieman etukäteen. Toteutussuunnittelu kestää 2-3 kuukautta, jonka jälkeen rakennuttaminen kilpailutetaan ja rakentaminen voi alkaa. Uimaan Eurajokeen tuskin päästään vielä ensi kesänä.

Anna Halinen esitteli viime syksynä noussutta kovaa kohua. JVP-Euran on vieläkin pakko ohijuoksuuttaa, sillä vesimassat eivät mahdu edelleenkaan altaisiin. Viime kesä oli erittäin vaikea sateiden vuoksi. Sähkö- ja pneumaattikalaitteita on kartoitettu ja huollettu koko syksy ja talviEurassa tehdään vuotovesiselvitystä.

Yleissuunnittelusta (laajennussuunnitelma) saadaan maaliskuussa viimeinen versio. Hutilaukauksia ei ole varaa tehdä, siksi suunnitellaan tarkasti. I ja II vaiheen laajennus (tehtaan kaaviokuva esityksessä): F = flotaatio, VS = väliselkeytys, EK = esikäsitteily, ES = esiselkeytys, DN = denitrifikaatio. I-vaiheessa rakennetaan lietteentiivistäjä ja peili-esiselkeytyslaitos. II-vaiheen nitrifikaatioaltaan (ilmastus) korvaa denitrifikaatiolaitos (typenpoisto). Maria Kämäri kysyi, minkälaisia määriä pystytään puhdistamaan uudistusten jäl-

keen. Halisen mukaan uudistusten jälkeen kaikki jätevesi saataisiin kulkemaan puhdistuksen läpi.

Uusi ympäristölupa saatiin tammikuussa 2013. JVP-Eura on valittanut ympäristöluvasta mm. typenpoiston osalta. Valitus ympäristöluvan ei vaikuta laitoksen parannustoimiin. Halisen mukaan typenpoistovaatimukseen (75 % JA 15 mg/l) on vaikea päästä, jos paperitehtaalta ei tulisikaan laimentavaa vettä (tehtaan toiminta loppuisi) ja sieltä ei tulisikaan laimentavaa vettä. Kun ympäristöluvasta on valitettu, noudatetaan vanhaa ympäristölupaa, kunnes uusi lupa tulee voimaan.

Keskustelua herätti myös bisfenoli A eli BPA (Lisätietoa esim. Eviran verkkosivuilta: <http://www.evira.fi/portal/fi/elintarvikkeet/valmistus-ja-myynti/kontaktimateriaalit/bisfenoli-a-++bpa+/usein+kysyttya+>). Halinen totesi, että BPA sisältyy jo luvassa mainittuihin mikropolutantteihin. Todennäköisesti bisfenoli A poistuu, jos viipymä on tarpeeksi pitkä laitoksella. Seppo Varjonen kysyi, onko bisfenoli A:lle tärkeää määritellä raja-arvo. Heikki Elomaan mukaan se olisi ehdottoman tärkeää, mutta olisi hyvä puhdistaa jätevesi jo Jujolla, jotteisen jätevesi tulisi JVP-Euralle.

Heikki Elomaa on toiminut puhdistamon valvojana 2010 alusta lähtien. Viime kesänä purkupisteessä vedenlaatu oli erittäin huono. Kun asiat selvisivät puolisen vuotta sitten, niin sen jälkeen Eurajoki on ollut käyttökiellossa. Todettiin, että vedenlaadun on täytynyt olla huono jo aikaisemmin.

Ympäristöluvassa mainittu ”Vesistöön johdettava jätevesi ei saa aiheuttaa terveydellistä vaaraa” koskee myös tätä hetkeä, joten ohitusvesien hygienisointi on saatava kiireellisesti kuntoon, niin pian kuin mahdollista. Huhtikuun puoliväliin mennessä ohjuoksutusvedet pyritään puhdistamaan hygienisoimalla. Muita nopeita toimenpiteitä on vaikea toteuttaa. Tämä on ehdottomasti tärkein asia. Jami Jokinen kysyi, millä tekniikalla desinfiointi toteutetaan? Ja jos se alkaa toimia, uidaanko Eurajoessa? Anna Halinen vastasi, että vaihtoehtoina ovat mm. etikkahappo, muurahaihappo tai esimerkiksi UV-desinfiointi. Peretikkahappoa on testattu. Ongelmana on se, että kukaan ei ole ennen desinfiointi ohitusvesiä. Jos puhdistus toimii toukokuussa, saatetaan Eurajoessa uida jo kesällä. Heikki Elomaa korosti, että puhdistamohan toimii erinomaisesti. Vain ohjuoksutukset ovat ongelmana. Vesimäärä ja päästöt tulisi minimoida jo alkulähteillä.

Seppo Varjonen toivoi, että Pyhäjärvisuodun ympäristötoimiston bakteeriraportteja käytettäisiin. Heikki Elomaa kertoi, että ELY-keskus saa vuosiraportin sekä kertaraportin kerran kuussa. Raporteissa otetaan näytteitä joka vaiheesta puhdistamolta. Uusin seurantakohte bisfenoli, jonka pitoisuuksissa on ollut hirmuisia vaihteluita. Bisfenoli herätti jälleen keskustelua, koska sitä ei tunneta kunnolla, eikä tiedetä, miten ja mihin se vaikuttaa.

JVP Euran lupapäätös 2013:

http://www.avi.fi/documents/10191/56814/esavi_paatos_11_2013_1-2013-01-23.pdf

3. Pyhäjärven suojelurahasto

Vesistötoimialan päällikkö Anne-Mari Ventelä Pyhäjärvi-instituutista esitteli ryhmälle Pyhäjärven suojelurahaston toimintaa. Esityksen aineisto: **Liite 2**

Eurajoki–Lapinjoki-ryhmän edellisessä kokouksessa pyydettiin Pyhäjärven suojelurahaston esittelyä Eurajoki-työn ideoinnin pohjaksi.

Mietinnässä on ollut Eurajoen huonon tilanteen vuoksi mm. Eurajoen suojeluohjelma, johon tarvittaisiin perusrahoitus. Pyhäjärven suojelurahaston toiminta voisi olla malliksi myös Eurajoelle. Pyhäjärven suojelurahasto perustettiin, kun huolestuttiin järven tilasta. Alueen yritykset, kunnat ja teollisuus tulivat vapaaehtoisesti mukaan tukemaan rahallisesti rahastoa.

Anne-Mari Ventelä mainitsi, että Pyhäjärvi-instituutilla on yksi Eurajoki-hanke on vireillä. Maria Kämäri kysyi, pitäisikö Pyhäjärvellä ja Eurajoella olla yhteinen rahasto. Muodostuisiko kahdesta lähekkäisestä rahastosta ongelmia? Pyhäjärven suojelurahastossa on rahoittajia, jotka vahvasti haluavat rahoittaa Pyhäjärveä, eivätkä lähialueita, joten siksi erilliset rahastot olisi parempi ratkaisu. Hallinnollisesti erilliset rahastot eivät olisi ongelma. Tietysti jotkut tahot (esim. kunnat) eivät kenties ole halukkaita tulemaan mukaan molempiin.

Seppo Varjonen kysyi, miten asiassa edettäisiin? Anne-Mari Ventelä vastasi, että täytyisi saada aikaan hanke, josta saisi palkkaresurssit aluksi. Ideoita ja aivoriihiä on ollut. Pitkäjänteisyys on erittäin tärkeää, jotta rahasto saadaan toimimaan.

4. Kuntien kuulumiset

Kuntien edustajat kertoivat ajankohtaisia kuulumisia.

Kuulemme kuntien ajankohtaisista vesienhoitoasioista.

Anna Järvinen, Pöytyä (Yläne); Maria Kämäri, Rauma; Kimmo Haapanen, Eura

Anna Järvinen kertoi kuulumiset Kosken TI, Marttilan, Tarvasjoen, Pöytyän (Yläne) ja Auran kuntien ympäristönsuojelun yhteistyöalueelta. Töitä ovat teettäneet mm. eläinsuojat, valvontatehtävät ja uudet ympäristöluvut. Vesistöhankeita ei ole nyt vireillä vaan yhteistyötoimintaa on käynnistetty kunnolla. Viiden kunnan yhteinen ympäristölautakunta toimii hyvin.

Maria Kämäri kertoi Rauman seudun kuulumisia. JVP-Euran ympäristölupa on viety tiedoksi ympäristölautakunnalle. AVIn mukaan JVP-Euran on selvittävä purkupaikan siirtoa Rauman merialueelle ja/tai Kokemäenjokeen. Pohdittavana on myös mahdollinen yhteispuhdistamo Raumalle.

Kimmo Haapanen jatkoi Euran kunnan asioilla. Euran kunta selvittää jätevedenpuhdistamon purkupaikan vaihtoa kesäkuun loppuun mennessä yhteistyössä Pyhäjärven kuntien kanssa. Mietinnässä on, mihin jätevedet voitaisiin johtaa vuonna 2035. Vaihtoehtoina voisivat olla rannikkopuhdistamot Raumalla tai Porissa, tai Harjavallan kohdalla Kokemäenjoessa. UPM Raumalle ei voi johtaa. Jos purkupaikka olisi Kokemäenjoessa, niin Luotsinmäen puhdistamoa Porissa olisi laajennettava. Vesihuollon toiminta-alueita ollaan päivittämässä (alueet, joilla tulee liittyä viemäriverkostoon). Euran kunta on myös teettänyt selvityksen hajakuormituksesta. Selvitys osoitti, että muut kuormitukset ovat marginaalisia verrattuna JVP-Euraan. ELY-keskus ja eräs yksityishenkilö ovat tehneet puhdistamon toiminnasta tutkintapyynnön, joten luvassa on työntäyteisiä aikoja.

Tauko

5. Vesienhoidon ajankohtaiskatsaus

Ylitarkastaja Pekka Paavilainen Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta kertoi uusimmat vesienhoidon kuulumiset. Esityksen aineisto: **Liite 3**

Kuuleminen vesienhoidon työohjelmasta ja keskeisistä kysymyksistä päättyi 17.12.2012. Vesienhoidon toimenpiteiden toteutuksesta vuosina 2010 - 2012 raportointiin EU:lle joulukuussa 2012. Seuraavien vesienhoitosuunnitelmien (2016 - 2021) toimenpiteiden suunnittelun ohjeistusta on valmisteltu valtakunnallisissa sektorikohtaisissa tiimeissä ja ohjeistukset valmistuvat kevään 2013 aikana. Kevään aikana valmistuu myös vesienhoidon ekologinen luokittelu ja toimenpideohjelmien ja vesienhoitosuunnitelmien päivittäminen aloitetaan syksyllä. Vesienhoidon seurantaohjelmaa valmistellaan yhteistyössä merenhoidon seurantaohjelman kanssa ja se valmistuu vuoden 2013 lopussa.

6. Kehittämishojelman päivitys

Koordinaattori Johanna Rinne, Varsinais-Suomen ELY-keskus

Kehittämishojelmataulukko: **Liite 4**

Käydään nopeaan tahtiin läpi päivitetty Eurajoki–Lapinjoki-ryhmän kehittämishojelmataulukko. Ryhmäläisiä pyydetään tutustumaan kehittämishojelman uusimpaan versioon ennen kokousta. Päivitystarpeista voi ilmoittaa jo ennen kokousta sähköpostilla: johanna.rinne@ely-keskus.fi

Ei käsitelty. Ilmoittakaa muutostarpeista Johannalle sähköpostitse.

7. Ajankohtaista VELHO-hankkeessa ja Satavesi-ohjelmassa

Koordinaattori Johanna Rinne Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta kertoi tuoreimmat kuulumiset hankkeesta ja ohjelmasta. Esityksen aineisto: **Liite 5**

VELHOn pilottihankkeena toteutetaan Saarnijärvelle linnustoselvitys, joka kilpailutetaan keväällä.

Keskustellaan Satavesi-ohjelman kehittämisestä ja Sataveden tehtävistä tulevan ohjelmakauden pohjaksi. Pohditaan myös Eurajoki-Lapinjoki-ryhmän tavoitteita tuleville vuosille. Halusiko ryhmä nostaa kehittämisohjelmasta esille asioita, joita yritetään viedä eteenpäin seuraavaksi?

Keskusteltiin Satavesi-ohjelman kehittämisestä: miten Satavesi-ohjelma toimii VELHOn jälkeen. Ryhmän mielestä tällaista toimintaa tarvitaan. Olisi tärkeää, että Sataveden ja vesistöalteryhmien tehtävät olisi selkeästi määritelty. Satavesi-ohjelma toimii hyvänä infofoorumina. Painotuksen on koettu olevan viime aikoina joissa ja meressä. ja järvet ovat alueella jääneet vähemmälle painotukselle. Toivottiin teollisuutta enemmän mukaan toimintaan.

Toivottiin, että kokouksissa ja tilaisuuksissa kerrottaisiin vanhoista hankkeista. Esimerkiksi Turajärven pinnannostohanke on ollut onnistunut. Monia hankkeita on Sataveden aikana käynnistetty, mutta niistä ei ole enää pahemmin kuultu hankkeiden aloituksen jälkeen. Olisi mukava kuulla, miten hankkeet onnistuivat, mitä tuloksia saatiin aikaan. Onnistuneet hankkeet nostettaisiin esiin ja toimivat käytännöt käyttöön ja tiedoksi. Myös seurantatutkimus olisi tärkeää (esim. Narvijärvellä).

Keskusteltiin vielä Eurajoen tilanteesta. Olisi nostettava esille hyvät asiat, jotta saataisiin positiivista nostetta Eurajoelle. Pyhäjärvi-instituutin Yhteisillä vesillä -hanke on tästä hyvä esimerkki. Samuli Seppälä mainitsi, että takataskussa on hyviä asioita ja kehittämisehdotuksia, kunhan saadaan ensin joki edes johonkin kuntoon. On suunniteltu esimerkiksi triathlonkisaa Eurajoki-melonnan yhteyteen. Pitäisi saada enemmän väkeä joen ympärille toimimaan ja kaikki puhaltamaan yhteen hiileen. Toivottiin, että välillä järjestettäisiin iltatilaisuuksia/kokouksia, jotta esimerkiksi työssä olevilla olisi parempi mahdollisuus osallistua. Seppo Varjonen toivoi, että Eurajoki-Lapinjoki-ryhmän aktiivinen rooli säilyisi, ja ryhmä pystyisi edesauttamaan Eurajoki-rahaston synnystä.

8. Mahdolliset muut asiat

Ei muita asioita.

Satavesi-ohjelma
Eurajoki–Lapinjoki-ryhmä
Muistio 1/2013

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

9. Seuraava kokous

Jätetään auki. Jos Eurajoki-hanke saa rahoitusta, voitaisiin sen tiimoilta kokoontua touko-
kuun loppupuolella. Muussa tapauksessa kokoonnutaan syksyllä.

Muistion laati Kati Saarni.

Muistio liitteineen on myös nähtävissä Satavesi-ohjelman Internet-sivustolla osoitteessa:

www.ymparisto.fi/satavesi